

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

13. Secunda pars Ciuilis Eloquentiæ, Genus Iudiciale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

contemptum sui fucatas probationes interpretatus, sepiſſimè totus efferatur.

Et hæc, inquam, in negotijs, ubi res, & personæ contractum quoddam, & sicum orationis genus desiderant. Nam plerumque etiam intercedunt suasionēs magis adipales, & quæ ad epidicticas orationes multum accedant. Nolim ego, illas nimis austeras, & horridas fieri, sed suis pigmentis interdum colorari.

Talis est illa suasio Sidonij Apollinaris, epistola sexta libri primi, ubi virum nobilem, rusticana, & umbratili vita impalescentem, ad capeſſendos reipubl. honores paulò hilarius hortatur, & floridius, his verbis.

Proh pudor, si relinquere inter subſequeas rusticanos, subulcosque ronchantes.

Quippe, si & campum stiva tremente proſcendas, aut prati floreas opes, panda curius falce populeris, aut vineam palmitē grauem, cernuus castris fossor inuertas, tunc est tibi summa votorum beatitudo. Quin potius expergiscere, & ad maiora, se pingui otio marcidus, & inneruis animus attollat. Non minus est tuorum natalium viro, personam suam excolere, quàm villam, &c. ibidem fusiis.

μεταδεδωκεν τοῖς δικασταῖς περικλυτῶ. Sacra verò literæ nihil creatum Deum appellant: nominis solius, non naturæ communio- nem iudicibus sunt imperitæ.

Reges pri- mi iudi- ces.

Idecirco, apud nobilissimas quasque gentes, Reges primum ius dixerunt, de quibus ait Pe- trus Blesensis.

Qui dat Regibus diuitias terræ, ab eis aurum non postulat, & argentum; sed ut audiant causam populi, & arguant pro mansuetis ter- ræ.

Certè Imperatores Romani id magni fece- runt, quod declarat Claudij exemplum, qui ut ait Suetonius, & Consul, & extra honorem, laboriosissimè ius dixit, etiam suis, sacrorum- que diebus solemnibus, nonnunquam festis. quoque antiquitus, religiosis.

Et notari quidem dignum est, quod habet Dion in Hadriano Imp. à quo cum muliercu- la ius petijſſet, recusassetque: illi retorsit, Noli igitur imperare.

Verùm præclarum iuris dicendi exemplum dedere supra cæteros Francorum Reges, qui singulari privilegio sibi manum iustitiæ ven- dicarunt, quam nulli vnquam principes in- signibus habuerunt, & appositè Agathias, de Gallico populo, ait,

Reges Frã- cia in iure dicendo celebres.

Τὸ ἐπιχρῶμεν δικαστῶν εἶναι, τὸ δὲ ἀρχοῦ ἐυ- μένεσ.

Accedunt sapientissimæ illæ curiæ, quarum, ut cælum syderibus, sic Gallia purpuris col- lustratur, quibus nihil, aut ad sapientiam gra- uius, aut ad dignitatem honorificentius?

Curia Francia quam ho- norifica.

Quas ob res, generis iudicialis magna sem- per extitit, & adhuc extat dignitas, in quo pos- sit regina eloquentiæ triumphare.

Sed, ut eius splendorem plenius agnosca- mus, & singularem circa res iudiciarias vete- rum prudentiam: placet, vno aspectu illustriū regnorum, & rempublicarum fora ponamus ob oculos, vel saltem per transfennam inspicia- mus: plenior enim de ijs sermonem consulto relinquimus ijs, qui tra- ctandas gentium antiquitates susceperunt.

Hhhh ;

QVÆ

SECUNDA PARS CIVILIS eloquentiæ.

Genus iudiciale.

C A P V T XIII.

V T Iustitia, virtutum omnium præclā- rissima, plurimum in rebus humanis splendoris obtinet: Sic genus iudicia- le, quod in eadem virtute generis humani cu- stode fortiter asserenda verlatur, ingens sibi de- cus vendicat excellentiæ.

Nulla gens tam feroci, tamque inculto in- genio, quæ si modo umbram reipub. habuit, statim iudicia, & leges, & fora non habuerit: hæc enim tranquillitatis propugnacula, præ- sidia salutis, ornamenta dignitatis.

At verò iudices, qui eadem dispensant, tan- to pretio sunt, & fuerunt apud quosque mor- tales, ut eosdem (Theodoreto teste) sacra lit- teræ Deos non vereantur appellare.

Τὰ δὲ θεῶν λόγια ἔγγεγονότων οἱ δὲν φύσα προσαγορευθέντων, ὀνόματος μὲν γὰρ φίλοι

Iudices. Dij appella- tur.